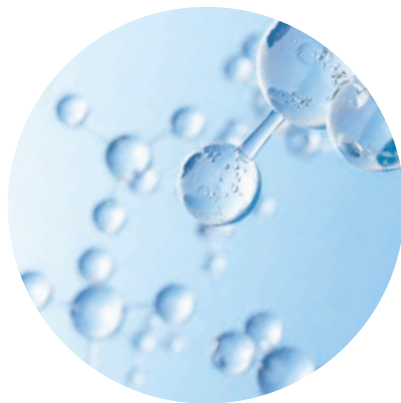

Jaarstukken 2023

Zwolle, april 2024

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag	3
1.1 Voorwoord	3
1.2 Aqualysis	5
1.2.1 Aqualysis, helder in wateronderzoek	5
1.2.2 Vijf samenwerkende waterschappen	5
1.2.3 Doel van de gemeenschappelijke regeling	5
1.3 Programmaverantwoording	6
1.3.1 Productie	6
1.3.2 Inzicht in financiële ontwikkeling	7
1.3.3 Overige bedrijfsvoeringsaspecten	9
1.3.3 Totaaloverzicht kostentoerekening	13
1.4 Wettelijke Paragrafen	13
1.4.1 Belangrijke ontwikkelingen ten opzichte van 2022	13
1.4.2 Incidentele baten en lasten	14
1.4.3 Kengetallen	15
1.4.4 Grondslagen kostentoerekening	15
1.4.5 Onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen	15
1.4.6 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	15
1.4.7 Financiering	15
1.4.8 Bedrijfsvoering	16
1.4.9 EMU-saldo	16
1.4.10 Openbaarheidsparagraaf	17
2. Jaarrekening	18
2.1 Balans	18
2.2 Exploitatierekening naar kostendrager	19
2.2.1 Exploitatierekening naar kostendrager Aqualysis totaal inclusief programma NRS	19
2.3 Toelichtingen	20
2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	20
2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023	21
2.3.3 Toelichting op de rekening van baten en lasten	25
3. Overige gegevens	26
3.1 Voorstel tot resultaatbestemming	26
Controleverklaring onafhankelijk accountant	27

1. Jaarverslag

1.1 Voorwoord

Het jaar 2023 stond voor Aqualysis in het teken van een aantal ontwikkelingen. Een opmerkelijk hoge productieomvang, de uitzonderlijke inflatie, de toenemende vraag naar inzichten in de waterkwaliteit en de start van de vervanging van het Laboratorium Informatie Management Systeem (LIMS) springen in het oog. Dankzij de inzet en flexibiliteit van de medewerkers is het jaar succesvol afgesloten. Zij droegen bij aan de groei en kwaliteit van de organisatie.

Aqualysis realiseerde in het afgelopen jaar 5,2 miljoen productiepunten. Dat is ongeveer 7,6% hoger dan de 4,8 miljoen productiepunten in 2022. Deze productiecijfers omvatten de productie voor de waterschappen, de externe klanten en de productie die Aqualysis deed voor het programma Nationale Rioolwater Surveillance (NRS). De reguliere productie voor de vijf waterschappen lag 10% hoger dan was begroot en 18% hoger in vergelijking met 2022. Hiermee werd 2023 voor Aqualysis een jaar met een hoog productieniveau.

De reguliere begroting voor de totale productie werd op 8 september 2022 vastgesteld op € 10,8 miljoen. Gedurende 2023 was er aanleiding om de begroting te wijzigen (1e begrotingswijziging) naar € 11,7 miljoen: de prijzen van de laboratoriumuitgaven waren door de uitzonderlijke inflatie aanzienlijk gestegen, de stijging van de cao-lonen was hoger dan gebruikelijk en de effecten van de nieuwe strategische koers waren niet in de reguliere begroting opgenomen.

De werkelijke kosten voor de gerealiseerde productie bedroegen € 11,0 miljoen. De stijging van de kosten in 2023 voor reguliere productie, met verhoogde productieaantallen (+10%), bedroeg 12% ten opzichte van 2022. Na onttrekking uit bestemmingsreserves bedraagt de afrekening met de waterschappen ongeveer € 600.000 (circa 6%) ten gunste van de waterschappen.

Het positieve resultaat is grotendeels veroorzaakt door lagere personeelslasten. Het invullen van de vacatures als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt verloopt moeizaam. Daardoor heeft de organisatie keuzes moeten maken in de doorontwikkeling en een sterke focus gehad op de productierealisatie. Daarnaast zijn er meevallende bedrijfslasten doordat indexatie van goederen en diensten pas gedurende 2023 zijn geïndexeerd. In de begroting is niet op deze wijze rekening gehouden met stapsgewijze doorvoering van indexatie. De post 'onvoorzien', zoals opgenomen in de programmabegroting, is in de exploitatie niet gebruikt. Het eindresultaat wordt volgens de bijdrageregeling verrekend met de deelnemende waterschappen. Na deze verrekening sluit de jaarrekening 2023 met een financieel resultaat van "nul".

De behoefte naar verbeterde inzichten in de waterkwaliteit blijft stijgen. Aqualysis voorziet een verdere toename in die informatiebehoefte. Aqualysis ziet ook een toename in de vraag op basis van projectmatige analyseresultaten. Wettelijke voorgeschreven monitoring is voor de waterschappen veelal niet (meer) voldoende om de waterkwaliteit en milieu-uitdagingen het hoofd te bieden. Nieuwe en aanvullende technieken worden verkend en ook meer en meer toegepast. Aqualysis werkt samen met haar waterschappen om goed te blijven aansluiten op deze ontwikkelingen.

In 2023 startte Aqualysis met de vervanging van het Laboratorium Informatie Management Systeem (LIMS) dat volgens planning eind 2024 grotendeels is vervangen. De verwachting is dat Aqualysis met dit nieuwe LIMS een belangrijke stap zet in de IT-transitie die we de komende jaren met de waterschappen maken.

In 2023 is er een nieuw bestuur gevormd. Van de vijf bestuursleden zijn twee bestuursleden waaronder de bestuursvoorzitter niet teruggekeerd in het nieuwe bestuur. In september 2023 trad het nieuwe bestuur van Aqualysis aan en is een nieuwe voorzitter, de heer J.P.T. Caris, benoemd. Het bestuur van Aqualysis vergaderde in 2023 vier keer.

Door alle ontwikkelingen in het werkveld, het verkrijgen van meer en betere inzichten in de waterkwaliteit en de daarmee samenhangende veranderende data-oplossingen, is de werkomgeving voor Aqualysis en haar medewerkers uitdagend te noemen. Het bestuur en de directie zien, met de inspanningen om de basis verder op orde te krijgen en te houden én met de uitvoering van de strategische herijking, de toekomst van Aqualysis met vertrouwen tegemoet.

Zwolle, 25 april 2024

Voorzitter

J.P.T. Caris

Directeur

H. Laarman

1.2 Aqualysis

1.2.1 Aqualysis, helder in wateronderzoek

Aqualysis is een geaccrediteerd waterlaboratorium (L230) toegerust met moderne analysetechnieken. Aqualysis is ministerieel erkend voor bemonsteringen van veldwerk bij milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek volgens AS 2000 en Laboratoriumanalyses volgens AS 3000. Monsterneming, chemische analyse, bacteriologisch - en hydrobiologisch onderzoek vormen de expertise.

1.2.2 Vijf samenwerkende waterschappen

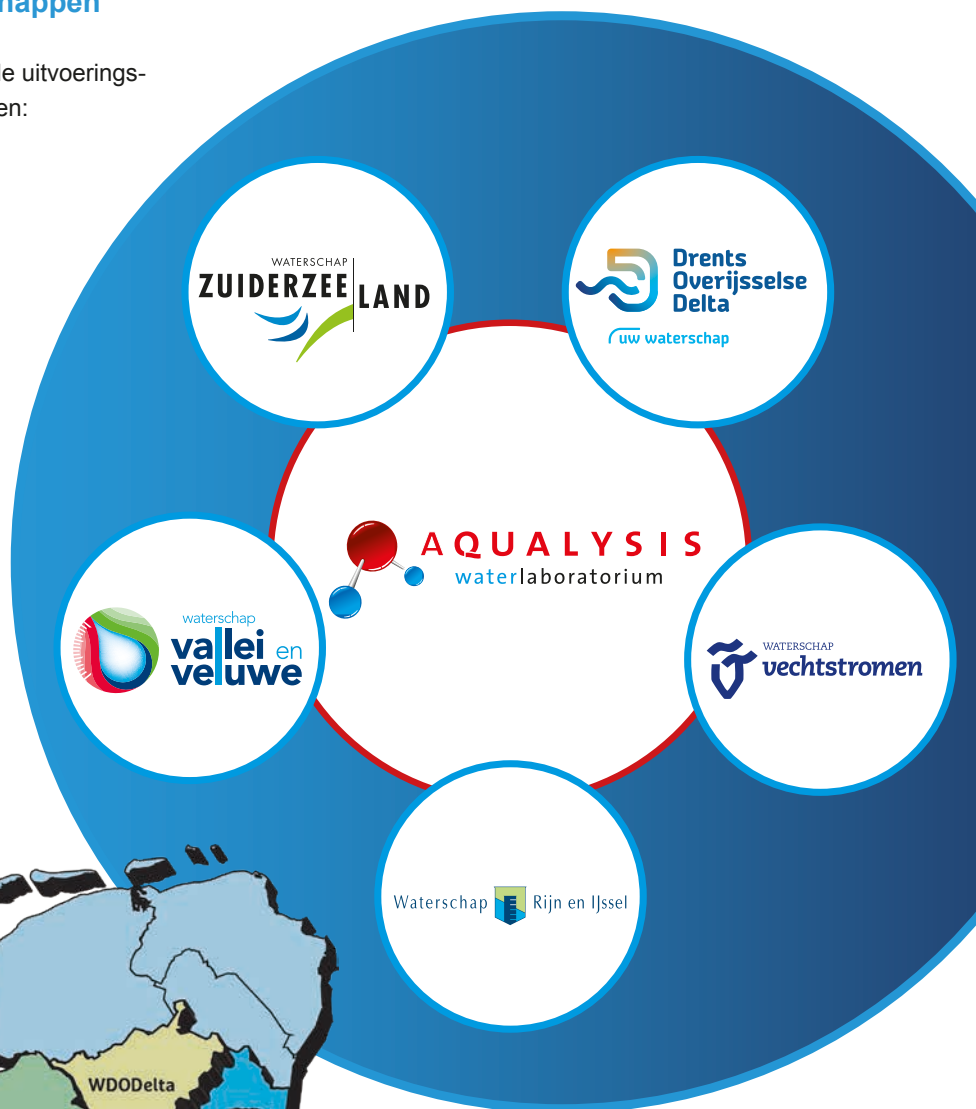
De gemeenschappelijke regeling Aqualysis is de uitvoeringsorganisatie van vijf deelnemende waterschappen:

- Waterschap Drents Overijsselse Delta
- Waterschap Rijn en IJssel
- Waterschap Vallei en Veluwe
- Waterschap Vechtstromen
- Waterschap Zuiderzeeland

1.2.3 Doel van de gemeenschappelijke regeling

De regeling heeft als doel de waterschappen te ondersteunen bij de uitoefening van de taken en bevoegdheden – die bij of op grond van de wet aan hen zijn toegekend – door het leveren van data en informatie rond laboratoriumactiviteiten en daarmee verband houdende activiteiten om zo doende te komen tot:

- a. kennisdeling en -ontwikkeling;
- b. vergroting van de efficiency;
- c. vermindering van de kwetsbaarheid;
- d. benutting van de mogelijkheden tot continue kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering;
- e. versterking van de innovatiekracht.

1.3 Programmaverantwoording

Aqualysis heeft tot taak het uitvoeren van integrale laboratoriumactiviteiten rond waterkwaliteit met daaruit volgend een zo doelmatig mogelijke levering van data en informatie en het geven van advies. Ook zorgt Aqualysis voor de kwaliteitsborging van deze laboratoriumactiviteiten en de ondersteuning van de benodigde processen. Al deze activiteiten voert Aqualysis uit als schakel in de keten van de waterschapactiviteiten als bedoeld in artikel 1, tweede lid van de Waterschapswet.

Aqualysis doet waar ze goed in is.

In de bestuurlijk vastgestelde programmabegroting 2023 en de 1e begrotingswijziging 2023 legde Aqualysis haar operationele doelen vast. Over de reguliere laboratoriumactiviteiten is vastgelegd dat Aqualysis haar hoge kwaliteitsniveau (geaccrediteerd) van monitoring van waterkwaliteit, het voortzetten van de ontwikkelingen op de bestaande dienstverlening en het verstevigen van de unieke positie van Aqualysis met het inwinnen van data rond de waterkwaliteit voortzet. Daar bovenop verwachtte Aqualysis in 2023, op basis van ervaringen uit voorgaande jaren, belangstelling op projectniveau voor het gebruik van chemische en biologische analyses. De meetvraag van de opdrachtgevers en de behoefte van de klant waren daarbij uiteraard leidend.

Daarnaast was in de programmabegroting 2023 opgenomen:

- het investeringsprogramma 2023 uit te voeren;
- het programma Nationale Rioolwatermonitoring (inmiddels programma Nationale Rioolwater Surveillance (NRS) en voorheen aangeduid als Project Covid-19) voor enkele waterschappen op te volgen;
- het innovatieprogramma 2023 uit te rollen en;
- een versteviging van de uitvoeringsorganisatie zelf door te voeren.

De begroting van Aqualysis bestaat uit één programma. Dit programma is genoemd 'Laboratoriumactiviteiten'. Dit programma omvat alle diensten die Aqualysis uitvoert. In deze jaarstukken legt Aqualysis hierover verantwoording af.

1.3.1 Productie

Zoals eerder opgemerkt werd Aqualysis geconfronteerd met een hoge productievraag vanuit de waterschappen. Tabel 1 toont de gerealiseerde en begrote productie (ILOW-punten) aan.

Tabel 1 Saldi productieoverzicht Aqualysis 2023 (in ILOW-punten)

Waterschap	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	% Realisatie t.o.v. Begroot	% Realisatie t.o.v. 2022
Vechtstromen	999.480	1.084.000	1.131.710	104,4%	113,2%
Vallei en Veluwe	697.694	713.000	727.524	102,0%	104,3%
Rijn en IJssel	587.191	575.000	676.263	117,6%	115,2%
Zuiderzeeland	573.270	670.000	802.689	119,8%	140,0%
Drents Overijsselse Delta	925.842	1.035.000	1.150.622	111,2%	124,3%
TOTAAL PRODUCTIE REGULIER	3.783.477	4.077.000	4.488.808	110,1%	118,6%
Derden	292.787	233.000	207.405	89,0%	70,8%
Programma NRS	771.847	750.000	541.962	72,3%	70,2%
TOTAAL PRODUCTIE	4.848.111	5.060.000	5.238.175	103,5%	108,0%

Uit tabel 1 blijkt dat het realisatiepercentage van de productie per waterschap wisselt. Alle waterschappen namen meer af dan voorafgaand begroot. Gezamenlijk namen zij regulier ongeveer 10% meer productiepunten af dan begroot.

Ten opzichte van 2022 lag de reguliere productie voor de waterschappen zelfs 18,6% hoger. Zoals ieder jaar verschilt de productie per waterschap ten opzichte van de opgegeven aantallen in de begroting. Enerzijds wordt de hogere productie in 2023 veroorzaakt door een inhaaleffect van de waterbodemonwerkzaamheden. Anderzijds is 2023 een zogenaamd 'Kaderrichtlijn Water-jaar' waarin extra productie ten opzichte van het jaar 2022 was verwacht. Daarnaast is in 2023 een groot project over de analyse van "niet toetsbare stoffen" uitgevoerd.

De productie derden ligt lager dan begroot en de realisatie in 2022. Door de hogere productievraag van de deelnemende waterschappen had de productie derden voor Aqualysis een lagere prioriteit.

De gevraagde productie voor het programma NRS lag lager dan begroot. De lagere productie van het programma NRS werd veroorzaakt doordat het benodigd aantal monsters voor 2023 halverwege 2023 naar beneden werd bijgesteld.

De prijs (nacalculatie) per ILOW-punt bedraagt voor de deelnemers € 1,76 (Initieel begroot: € 1,96. Begrotingswijziging € 2,08). In 2022: € 1,83. De lagere gerealiseerde prijs per ILOW-punt wordt enerzijds veroorzaakt door de hoge productieaantallen en anderzijds door de lagere kosten.

1.3.2 Inzicht in financiële ontwikkeling

Het bijgaande kostenoverzicht geeft inzicht in de behaalde financiële resultaten en de begroting over de gehele bedrijfsvoering van 2023. Het overzicht geeft in grote lijnen de financiële ontwikkelingen van Aqualysis weer.

Tabel 2 Exploitatieoverzicht Aqualysis 2023

Programma Aqualysis					
Kostensoorten	Realisatie 2022	Programma begroting 2023 (initieel)	Programma begroting 2023 (gewijzigd)	Realisatie 2023	Vershil Realisatie en gewijzigde Begroting
	€	€	€	€	€
LASTEN					
Rente en afschrijvingen	516.006	797.000	672.000	648.015	-23.985
Personeelslasten	5.989.460	6.717.000	7.441.000	6.864.346	-576.654
Goederen en Diensten van derden	3.440.751	3.042.000	3.410.000	3.501.762	91.762
Toevoegingen voorzieningen / onvoorzien	0	225.000	225.000	0	-225.000
TOTAAL LASTEN	9.946.217	10.781.000	11.748.000	11.014.123	-733.877
BATEN					
Diensten voor derden	681.220	347.000	547.000	525.953	-21.047
Doorbelaste omzet deelnemers	2.410.727	2.246.000	2.171.000	1.677.537	-493.463
Bijdrage deelnemers	7.181.001	8.188.000	8.680.000	8.680.000	0
Afrekening bijdrage deelnemers	-79.231	0	0	-599.342	-599.342
Personeelsbaten	0	0	0	108.055	108.055
Financiële baten	0	0	0	148.919	148.919
TOTAAL BATEN	10.193.717	10.781.000	11.398.000	10.541.123	-856.877
EXPLOITATIESALDO VOOR BESTEMMING VAN RESERVES	247.500	0	-350.000	-473.000	-123.000
Toevoegingen aan bestemmingsreserve	429.000	0	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	-181.500	0	-350.000	-473.000	-123.000
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	247.500	0	-350.000	-473.000	-123.000
RESULTAAT NA BESTEMMING VAN RESERVES	0	0	0	0	0

Kostenoverzicht

Tabel 2 geeft inzicht in de kostenontwikkeling. Hierbij wordt per (kosten)categorie uit de begroting, het resultaat van het totale programma Aqualysis weergegeven. Het resultaat ten opzichte van de begroting is een optelsom van de diverse posten. Belangrijke afwijkingen zijn de lagere opbrengsten voor het programma NRS en de lagere personeelslasten.

Rente en afschrijvingen

Enkele geplande vervangingsinvesteringsprojecten zijn door het niet beschikbaar zijn van vakspecialisten noodzakelijkerwijs doorgeschoven naar 2024. De rente en afschrijvingen vielen hierdoor lager uit dan begroot (€ 24.000).

Personeelslasten

De personeelslasten vallen per saldo € 575.000 lager uit dan begroot. De onderschrijding ten opzichte van de begroting op de personeelslasten kent verschillende oorzaken.

Enerzijds zijn de personeelskosten voor het programma NRS € 280.000 lager dan begroot. De reden is dat het aantal bemonsteringen voor het programma NRS over 2023 door het afschalen lager is uitgevallen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.

Anderzijds zijn de kosten voor personeel van derden voor de reguliere activiteiten, mede door het niet invullen van vacatures € 430.000 hoger dan begroot. De oorzaak is onder andere de inhuur van ICT met betrekking tot LIMS en de inhuur van de kwartiermaker bedrijfsvoering.

De loonkosten voor het eigen personeel zijn daarentegen € 730.000 lager dan begroot. Dit komt hoofdzakelijk doordat het invullen van de vacatures als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt moeizamer gaat dan van tevoren verwacht.

Goederen en diensten

Voor goederen en diensten is meer uitgegeven dan begroot (€ 90.000). Hiervan zijn de kosten voor laboratoriumbenodigdheden hoger dan begroot (€ 90.000). Dit geldt ook voor de kosten van uitbesteding van laboratoriumanalyses en overige uitbestede werkzaamheden (€ 175.000). Daarentegen zijn de reguliere onderhoudskosten € 175.000 lager dan begroot.

De hogere kosten uitbesteding van laboratoriumanalyses en overige uitbestede werkzaamheden worden voornamelijk veroorzaakt door de hogere productie en ook door de te krappe bezette personeelsformatie waardoor meer werk is uitbesteed.

Onvoorzien

De post onvoorzien is in 2023 niet aangewend. Er deden zich geen onvoorziene situaties voor.

Inkomsten

De inkomsten worden als volgt onderverdeeld:

- de opbrengsten diensten voor derden zijn € 20.000 lager dan begroot. Door de hoge productie voor de deelnemende waterschappen kregen de diensten derden minder prioriteit;
- de doorbelaste omzet deelnemers ten bedrage van € 1.680.000 bestaat uit:
 - opbrengsten over het programma NRS-bemonstering € 1.190.000 (2022: € 1.862.000);
 - gefactureerde opbrengsten aan de waterschappen (voor uitbestede onderzoeken, transport van monsters) € 490.000 (2022: € 478.000);
 - lagere opbrengsten ten opzichte van de begroting. Deze worden voornamelijk veroorzaakt door de lagere opbrengsten van het programma NRS (€ 600.000). Aanvankelijk werd uitgegaan van 5,5 monsters per locatie per week. Vanaf augustus 2023 is het aantal monsters bijgesteld naar twee monsters per locatie per week;
 - personeelsbaten ten bedrage van € 108.000 betreffen ontvangen subsidies en de uitkering van een betaalde transitievergoeding;
 - financiële baten over de uitstaande tegoeden (€ 149.000). Deze was niet in die mate begroot.

Bestemmingsreserve

Aqualysis heeft in voorafgaande jaren een bestemmingsreserve gevormd voor ontwikkelingen in haar bedrijfsvoering en voor risico's voor het programma NRS. In overeenstemming met het doel zoals deze bij het vormen van de bestemmingsreserve zijn gevormd worden onttrekkingen in het jaar 2023 doorgevoerd. Er vinden in het jaar 2023 geen dotaties plaats. De onttrekkingen betreffen:

- inkooptraject EA-aanbesteding monsternamen (programma NRS): een onttrekking van € 24.000 uit de reserve genaamd Project Covid-19;
- herbeoordeling van de gesignaleerde risico's om het versneld afbouwen van het programma NRS te dekken. Aangezien er momenteel geen vooruitzichten zijn dat deze bestemmingsreserve (genaamd Afbouw Project Covid-19) voor dit gehele bedrag noodzakelijk is wordt een bedrag van € 229.000 onttrokken. Het saldo voor deze bestemming blijft na onttrekking € 200.000;
- in 2023 is, in het kader van de smalle organisatie inrichting en wijzigingen in wet- en regelgeving, een bedrag van € 220.000 uit de bestemmingsreserve genaamd Bedrijfsvoeringsaspecten onttrokken. Het saldo voor deze bestemming blijft na onttrekking € 130.000.

1.3.3 Overige bedrijfsvoeringsaspecten

Kwaliteitsborging

In september en oktober 2023 bezocht de Raad voor Accreditatie (RvA) Aqualysis voor het jaarlijkse controlebezoek. Dit betrof het derde jaar van een nieuwe vierjarige cyclus. Dit bezoek verliep goed en resulteerde in acht opmerkingen. Aqualysis ervaart dit als een aanvaardbaar aantal waarmee het gewenste kwaliteitsniveau is aangetoond. De door Aqualysis ingediende oplossingen beoordeelde de RvA als positief waarmee de huidige accreditatie behouden blijft. Aqualysis diende het afgelopen jaar bij de RvA één tussentijdse uitbreiding in.

Innovatie

Aqualysis was in 2023 actief in de Nederlandse laboratoriumwereld in NEN-normcommissies en op het vlak van innovatie met waterschapslaboratoria in ILOW-verband op verschillende toepassingsgebieden. De dienstverlening van eDNA is aangemerkt als “experimenteel” en wordt gefinancierd uit het beschikbaar gestelde innovatiebudget. Met de begeleidingsgroep eDNA is een aantal projecten uitgevoerd. Deze projecten betroffen:

- veldwerk en DNA-meting van het ranavirus, dat dodelijk is voor amfibieën;
- ontwikkeling van monsterneming tot meting van twee typen invasieve onderwaterplanten;
- glastuinbouw: tomaat en paprika, eDNA als tracer voor gewasteelten en lozing van bestrijdingsmiddelen;
- validatie eDNA, Ontwikkeling & Opleiding en kwaliteitsborging van eDNA;
- via eDNA-metabarcoding de aanwezige vissoorten in een enkel watermonster te analyseren (Sequencing vis);
- het aantonen met behulp van eDNA samples van de aanwezigheid van de waterspitsmuis;
- het monitoren van uitheemse rivierkreeften met behulp van eDNA samples;
- door middel van eDNA techniek wordt meer kennis en inzicht verkregen welke factoren van invloed zijn op de zwemwaterkwaliteit.

Met deze projecten is de ervaring voor monsternamestrategie, monsterneming alsook de laboratoriummetingen toegenomen. Bij de opdrachtgevers zijn de inzichten gegroeid wat met eDNA-onderzoek wordt bereikt en waar zowel uitdagingen als kansen liggen.

Kostenoverzicht programma NRS

Onderstaande tabel geeft het resultaat van 2023 van het programma NRS weer. Hieraan nemen drie van de vijf waterschappen deel. Om een goed beeld te krijgen van de bestede middelen is dezelfde kostensoortindeling gebruikt als bij de reguliere activiteiten. De opbrengsten per monster bedragen € 110 (2022: € 100)

Tabel 3 Exploitatieoverzicht Programma NRS 2023

Programma NRS				
Kostensoorten	Realisatie 2022	Programma begroting 2023	Realisatie 2023	Vershil Realisatie en Begroting
	€	€	€	€
LASTEN				
Rente en afschrijvingen	9.373	13.000	30.441	17.441
Personeelslasten	954.787	1.176.000	898.049	-277.951
Goederen en Diensten van derden	468.840	536.000	512.992	-23.008
Toevoegingen voorzieningen / onvoorzien	0	75.000	0	-75.000
TOTAAL LASTEN	1.433.000	1.800.000	1.441.481	-358.519
BATEN				
Doorbelaste omzet deelnemers	1.862.000	1.800.000	1.188.481	-611.519
TOTAAL BATEN	1.862.000	1.800.000	1.188.481	-611.519
EXPLOITATIESALDO VOOR BESTEMMING VAN RESERVES	429.000	0	-253.000	-253.000
Toevoegingen aan bestemmingsreserve	429.000	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	0	0	-253.000	-253.000
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	429.000	0	-253.000	-253.000
RESULTAAT NA BESTEMMING VAN RESERVES	0	0	0	0

Algemeen kan gesteld worden dat de kosten voor het programma NRS lager zijn uitgevallen dan begroot. Dit kent twee hoofdoorzaken. In de eerste plaats is het aantal bemonsteringen per locatie lager dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. In de begroting is van een frequentie van 5,5 bemonsteringen per locatie per week uitgegaan. Uiteindelijk is per 1 augustus 2023 afgeschaald naar twee bemonsteringen per locatie per week.

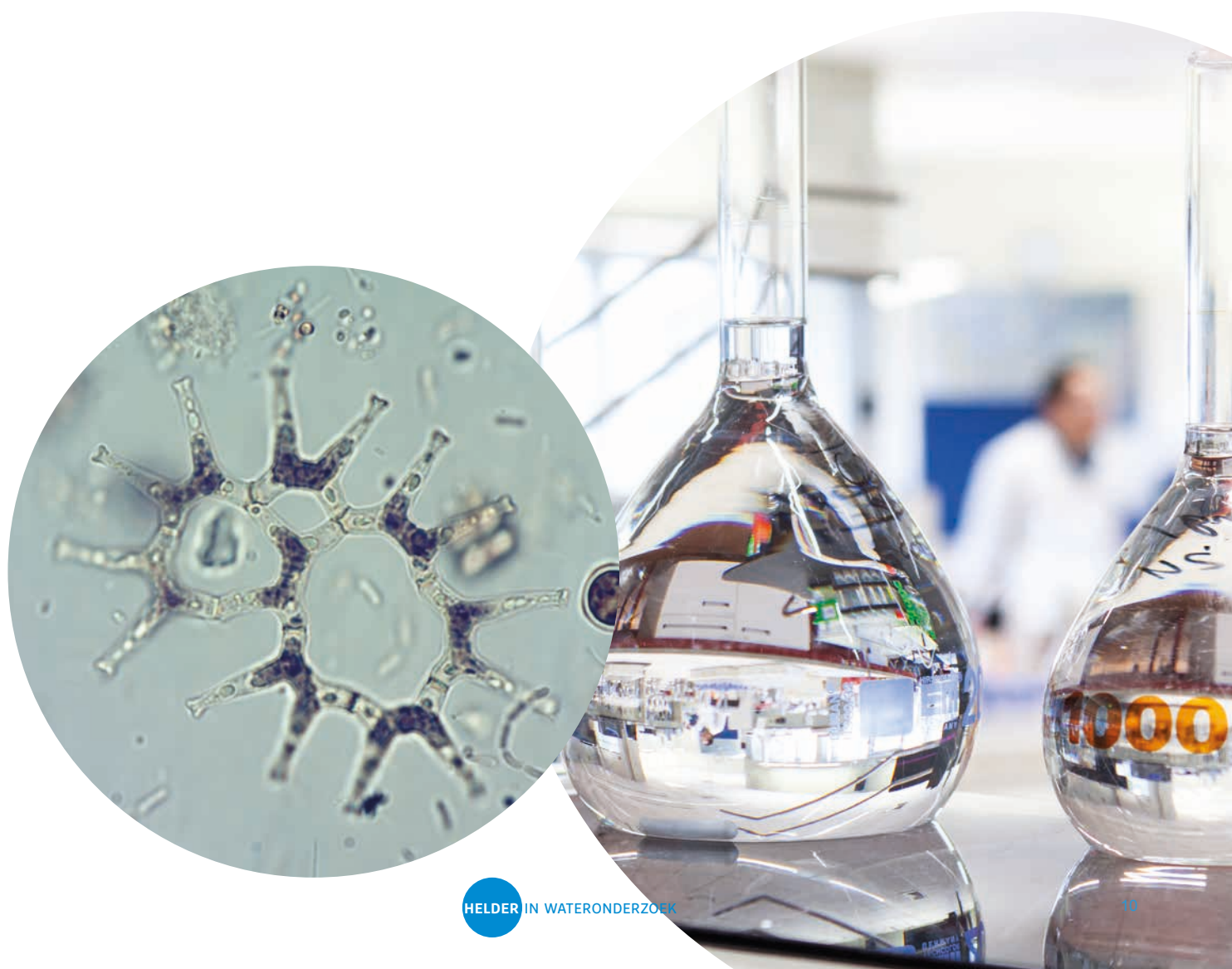
Daarnaast zijn de kosten lager doordat de bemonstering efficiënter is uitgevoerd. In verband hiermee zijn minder inhuurkrachten voor het programma NRS ingezet en zijn er minder auto's geleased waardoor de brandstofkosten lager uitvielen.

De totale kosten bedragen € 1.441.481 van het programma NRS. In totaal zijn er 13.200 monsters afgenomen. De totale kosten per monster bedragen € 109,20. De opbrengsten (voor onttrekking van de bestemmingsreserves) bedroegen € 1.441.481. Aan de bestemmingsreserves is € 253.000 onttrokken.

Tabel 4 Afrekening Programma NRS 2023

Waterschap	Monsters	Gerealiseerde kosten	Aandeel verdeling kosten 2023	Verdeling kosten 2023	Aandeel vorming Bestemmings-reserve 2022	Verdeling aanwending Bestemmings-reserve	Voorschot	Afrekening
Vechtstromen	6.479		49,1%	€ 707.527	47,6%	€ -120.493	€ 840.000	€ -252.967
Vallei & Veluwe	2.332		17,7%	€ 254.662	20,1%	€ -50.882	€ 380.000	€ -176.221
Drents Overijsselse Delta	4.389		33,3%	€ 479.292	32,3%	€ -81.624	€ 580.000	€ -182.332
Totaal monsters	13.200	€ 1.441.481	100%	€ 1.441.481	100%	€ -253.000	€ 1.800.000	€ -611.519

De in de kolom Afrekening opgenomen bedragen zijn de door de waterschappen terug te ontvangen bedragen.

Kostenoverzichten Programma Laboratoriumactiviteiten exclusief het programma NRS

Onderstaand wordt, per categorie uit de begroting, het resultaat van het Programma Laboratoriumactiviteiten exclusief het programma NRS weergegeven. Voor de uitgebreide weergave van de opbrengsten en kosten per kostensoort wordt verwezen naar de jaarrekening.

Tabel 5 Exploitatieoverzicht Programma Laboratoriumactiviteiten

Programma Laboratoriumactiviteiten (exclusief programma NRS)					
Kostensoorten	Realisatie 2022 €	Programma begroting 2023 (initieel) €	Programma begroting 2023 (gewijzigd) €	Realisatie 2023 €	Vershil Realisatie en gewijzigde Begroting €
LASTEN					
Rente en afschrijvingen	506.633	784.000	659.000	617.574	-41.426
Personeelslasten	5.034.673	5.541.000	6.265.000	5.966.297	-298.703
Goederen en Diensten van derden	2.971.911	2.506.000	2.874.000	2.988.771	114.771
Toevoegingen voorzieningen / onvoorzien	0	150.000	150.000	0	-150.000
TOTAAL LASTEN	8.513.217	8.981.000	9.948.000	9.572.642	-375.358
BATEN					
Diensten voor derden	681.220	347.000	547.000	525.953	-21.047
Doorbelaste omzet deelnemers	548.727	446.000	371.000	489.056	118.056
Bijdrage deelnemers	7.181.001	8.188.000	8.680.000	8.680.000	0
Afrekening bijdrage deelnemers	-79.231	0	0	-599.342	-599.342
Personeelsbaten	0	0	0	108.055	108.055
Financiële baten	0	0	0	148.919	148.919
TOTAAL BATEN	8.331.717	8.981.000	9.598.000	9.352.642	-245.358
EXPLOITATIESALDO VOOR BESTEMMING VAN RESERVES	-181.500	0	-350.000	-220.000	130.000
Toevoegingen aan bestemmingsreserve	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	-181.500	0	-350.000	-220.000	130.000
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	-181.500	0	-350.000	-220.000	130.000
RESULTAAT NA BESTEMMING VAN RESERVES	0	0		0	0

Kosten per deelnemer exclusief het programma NRS

Tabel 6 en 7 tonen de verdeling van kosten over de deelnemers. De verdeling van de kosten bestaat uit twee onderdelen gezien de verdeling naar de waterschappen voor het onderdeel innovatie anders is dan voor de overige laboratoriumactiviteiten. De kosten voor innovatie worden evenredig verdeeld over de deelnemers. De overige kosten worden volgens de bijdrageverordening verdeeld op basis van het aantal afgenomen ILOW-punten.

Tabel 6 Kosten programma laboratorium activiteiten per deelnemer (excl. innovatie)

Waterschap	Afgenomen punten	Voorschot 2023	Toerekening	Afrekening 2023
Vechtstromen	1.131.710	€ 2.254.677	€ 1.988.108	€ -266.569
Vallei en Veluwe	727.524	€ 1.483.012	€ 1.278.063	€ -204.949
Rijn en IJssel	676.263	€ 1.195.977	€ 1.188.011	€ -7.966
Zuiderzeeland	802.689	€ 1.393.574	€ 1.410.108	€ 16.534
Drents Overijsselse Delta	1.150.622	€ 2.152.760	€ 2.021.332	€ -131.428
Totaal	4.488.808	€ 8.480.000	€ 7.885.622	€ -594.378

Als het in de kolom Afrekening opgenomen bedrag negatief is betreft dit een door Aqualysis aan het betreffende waterschap te betalen bedrag. Een positief bedrag dient het desbetreffende waterschap aan Aqualysis te betalen.

Tabel 7 Kosten innovatie per deelnemer

Waterschap	Voorschot 2023	Toerekening	Afrekening 2023
Vechtstromen	€ 40.000	€ 39.007	€ -993
Vallei en Veluwe	€ 40.000	€ 39.007	€ -993
Rijn en IJssel	€ 40.000	€ 39.007	€ -993
Zuiderzeeland	€ 40.000	€ 39.007	€ -993
Drents Overijsselse Delta	€ 40.000	€ 39.007	€ -993
Totaal	€ 200.000	€ 195.036	€ -4.964

De totale kosten voor innovatie zijn uitgekomen op € 195.036 en zijn daarmee € 4.964 lager dan begroot. Aangezien de kosten voor innovatie lager zijn dan begroot en ieder waterschap voor een gelijk deel bijdraagt is het door ieder waterschap te ontvangen bedrag € 993.

1.3.3 Totaaloverzicht kostentoerekening

Tabel 8 toont per deelnemer het al betaalde voorschot in de kolom voorschot. De kolommen toerekening bevatten de totale kosten exclusief het programma NRS per deelnemer. De kolom Totaalprogramma toont de totale kosten voor innovatie en overige laboratoriumactiviteiten die op basis van de bijdrageregeling afgerekend worden. Het saldo bestaat uit door Aqualysis te ontvangen bedragen (positieve waarden) en terug te betalen bedragen (negatieve bedragen).

De afrekening betreft de afrekening van de kosten welke worden verdeeld op basis van ILOW-punten. Dienstverlening welke in euro's worden gefactureerd (uitbesteed onderzoek, programma NRS) maakt hier géén deel van uit. De kosten voor het bemonsteren van het programma NRS voor de betreffende waterschappen zijn opgenomen in Tabel 4 Afrekening programma NRS 2023.

Tabel 8 Kostentoerekening per deelnemer (dienstverlening in ILOW-punten)

Waterschap	Toerekening Laboratorium	Toerekening Innovatie	Totaal programma	Voorschot	Afrekening
Vechtstromen	€ 1.988.108	€ 39.007	€ 2.027.116	€ 2.294.677	€ -267.561
Vallei en Veluwe	€ 1.278.063	€ 39.007	€ 1.317.070	€ 1.523.012	€ -205.942
Rijn en IJssel	€ 1.188.011	€ 39.007	€ 1.227.018	€ 1.235.977	€ -8.959
Zuiderzeeland	€ 1.410.108	€ 39.007	€ 1.449.115	€ 1.433.574	€ 15.541
Drents Overijsselse Delta	€ 2.021.332	€ 39.007	€ 2.060.339	€ 2.192.760	€ -132.421
Totaal	€ 7.885.622	€ 195.036	€ 8.080.658	€ 8.680.000	€ -599.342

1.4 Wettelijke Paragrafen

1.4.1 Belangrijke ontwikkelingen ten opzichte van 2022

Eind 2022 is het gestarte traject om de strategie van Aqualysis te herijken afgerond. In de bestuursvergadering van december 2022 omarmde het bestuur van Aqualysis de verkozen nieuwe strategie met de voorgestelde richting, keuzes en aanscherping van de secretaris-directeuren van de deelnemende waterschappen. De nadere concretisering van de strategische herijking is begin 2023 uitgewerkt en vertaald in een begrotingswijziging voor 2023 en de begroting 2024.

In 2023 startte Aqualysis met het vervangen van haar Laboratorium Informatie Management Systeem (LIMS). Hiervoor deed Aqualysis omvangrijke vervangingsinvesteringen. De verwachting is dat in 2025 Aqualysis weer state-of-the-art werkt met verbeterde technieken.

1.4.2 Incidentele baten en lasten

In tabel 9 wordt een overzicht van de incidentele baten en lasten gegeven. Incidenteel houdt in dat het gaat om baten en lasten die een tijdelijk karakter hebben en posten die het saldo incidenteel beïnvloeden. Er is geen sprake van incidentele baten of lasten in het jaar 2023. Eenmalige kosten zijn verantwoord en toegelicht onder de kostencategorie waartoe zij behoren.

Tabel 9 Overzicht incidentele baten en lasten Aqualysis

Overzicht Incidentele baten en lasten Aqualysis				
Kostensoorten	Realisatie 2022	Initiële begroting 2023	Begrotings- wijziging 2023	Realisatie 2023
	€	€	€	€
Incidentele lasten	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0

1.4.3 Kengetallen

In tabel 10 zijn de financiële kengetallen weergegeven en van een nadere duiding voorzien. Deze kengetallen geven inzicht in de financiële positie van Aqualysis.

Tabel 10 Financiële kengetallen

Aqualysis kengetallen				
Kengetallen	Realisatie 2022	Initiële begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Realisatie 2023
1a Netto schuldquote	45%	57%	57%	56%
1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	45%	57%	57%	56%
2 Solvabiliteitsratio	5%	4%	2%	3%
3 Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4 Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%
5 Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting kengetallen

- 1a Netto schuldquote** 45% 57% 57% 56%
- Het kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.
Het percentage voor 2022 en 2023 bevindt zich voor Aqualysis in de categorie gezond.
Signaleringswaarde GTK 2020: <90% = **gezond** 90-130% = **neutraal** >130% is **risicovol**
- 1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen** 45% 57% 57% 56%
- Het kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten (inclusief doorlenen van gelden) ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.
Het percentage voor 2022 en 2023 bevindt zich voor Aqualysis in de categorie gezond.
Signaleringswaarde GTK 2020: <90% = **gezond** 90-130% = **neutraal** >130% is **risicovol**
- 2 Solvabiliteitsratio** 5% 4% 2% 3%
- Met de solvabiliteit wordt duidelijk of de organisatie op de lange termijn haar schulden kan aflossen.
Aqualysis heeft een beperkt eigen vermogen waardoor de solvabiliteit doorgaans lager is dan de signaleringswaarde zoals hieronder is weergegeven. Daarnaast dekken de 5 waterschappen die eigenaar van Aqualysis zijn eventuele tekorten af.
Signaleringswaarde GTK 2020: >50% = **gezond** 20-50% = **neutraal** <20% is **risicovol**
- 3 Grondexploitatie** n.v.t. n.v.t. n.v.t. n.v.t.
- De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren betreft. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.
Aqualysis exploiteert geen grond daarom is dit kengetal niet van toepassing.
Signaleringswaarde GTK 2020: <20% = **gezond** 20-35% = **neutraal** >35% is **risicovol**
- 4 Structurele exploitatieruimte** 0% 0% 0% 0%
- Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.
Het percentage voor 2022 en 2023 bevindt zich voor Aqualysis in de categorie neutraal.
Signaleringswaarde GTK 2020: >0% = **gezond** 0% = **neutraal** <0% is **risicovol**
- 5 Belastingcapaciteit** n.v.t. n.v.t. n.v.t. n.v.t.
- Het kengetal 'belastingcapaciteit' geeft weer hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde.
Aqualysis heeft geen belasting daarom is dit kengetal niet van toepassing.
Signaleringswaarde GTK 2020: <95% = **gezond** 95-105% = **neutraal** >105% is **risicovol**

1.4.4 Grondslagen kostentoerekening

De exploitatie is verdeeld in de reguliere laboratoriumactiviteiten, innovatie en het programma NRS. Deze paragraaf beschrijft de grondslagen voor het toerekenen van kosten aan deze werkvelden.

De lasten worden waar mogelijk direct toegerekend aan de laboratoriumactiviteiten, innovatie en het programma NRS. De algemene lasten (indirecte kosten) worden verdeeld op basis van een verdeelsleutel.

Kapitaallasten

Kapitaallasten voor apparatuur en vervoermiddelen worden direct toegerekend op basis van dominant gebruik.

Personeel

Kosten voor lonen en inhuur worden waar mogelijk direct ten laste gebracht van het betreffende programma.

1.4.5 Onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen

In 2023 vonden tussentijds mutaties plaats in de bestemmingsreserves en voorzieningen.

Na afronding van het inkooptraject project externe inhuur monsternemers is de daarvoor opgerichte bestemmingsreserve genaamd Project Covid-19 volledig aangewend (€ 24.000).

Na afronding van het boekjaar is aan de bestemmingsreserve Afbouw Project Covid-19 een bedrag van (€229.000) onttrokken.

De saldopositie van de bestemmingsreserves op balansdatum wordt toegelicht bij de balans.

1.4.6 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aqualysis kent geen algemene reserve en reserveert daarmee niet voor de eventuele gevolgen van majeure risico's. Majeure risico's zijn gedefinieerd als risico's die niet binnen de reguliere exploitatie gedekt zijn. De totale verwachtingswaarde van de in beeld gebrachte risico's bedraagt € 408.750. Het maximale risico bedraagt € 1.017.500 (hoogste verwachte kosten opgeteld, dus alle risico's doen zich in maximale omvang voor). Om de deelnemers inzicht te geven in de aard en omvang van de majeure risico's, toont onderstaande tabel de top 5 uit het risicoprofiel.

Tabel 11 Grootste risico's Aqualysis (directe gevolgen exploitatie)

Risico	Oorzaak	Kans	Gevolg	Beheersing
Afname en op termijn wegvallen van het programma NRS werkzaamheden danwel een acute toename van de werkzaamheden.	Het ministerie kan indien daar aanleiding voor is besluiten tot een snelle op- of afschaling van het aantal bemonsteringen.	50%	€ 400.000	Vormen van een bestemmingsreserve en rekening mee houden in begroting 2024- 2025.
Uitval van een analysegroep.	Kapot gaan van apparatuur.	20%	€ 200.000	Vormgeven van assetmanagement t.b.v. de analyseapparatuur.
Wegvallen van sleutelfunctionaris.	Aannemen andere baan of externe factoren (zoals ziekte).	30%	€ 100.000	Herhaaldelijk verrichten van medewerker tevredenheids-onderzoek.
Discontinuiteit van het (primair) bedrijfsproces.	Uitval van ICT middelen; Uitval van elektriciteit.	30%	€ 100.000	Geen (kosten wegen niet op tegen geconstateerd risico).
Hogere kosten voor inkoop van chemicaliën en lab materiaal.	Stijgen van marktprijzen.	50%	€ 67.500	Invoeren van marktgericht voorraadbeheer.

1.4.7 Financiering

In 2023 trok Aqualysis een externe bedrijfsfinanciering aan van € 2 miljoen om de nieuwe investeringen te financieren. In 2023 vond geen herfinanciering van leningen plaats. Zowel de kasgeldlimiet als de renterisiconorm zijn niet overschreden (kasgeldlimiet: € 963.000; renterisiconorm: € 2,5 miljoen).

1.4.8 Bedrijfsvoering

ICT

In 2023 is Aqualysis gestart met de implementatie van het nieuwe LIMS. Dit wordt naar verwachting eind 2024 afgerond.

Stuurinformatie

Het bestuur van Aqualysis wordt via halfjaarcijfers geïnformeerd over de voortgang van zowel de productie als de lasten. In de zomer van 2023 is de verwachting gecommuniceerd, dat het financieel resultaat naar verwachting € 0 zou bedragen.

Personeel

De formatie 2023 was initieel begroot op 62,1 fte (begroot 2022: 61,9 fte) en in de begrotingswijziging op 67,7 fte. Per ultimo 2023 had Aqualysis 61,2 fte (2022: 56,5 fte) in dienst.

1.4.9 EMU-saldo

De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF) ging op 1 januari 2014 in. Strekking van de wet is dat decentrale overheden een evenredige bijdrage leveren aan het beperken van de overheidsschuld. Op basis van deze wet dienen de deelnemers het EMU-saldo van Aqualysis naar rato in hun eigen EMU-saldo te betrekken.

Gezien de relatief geringe omvang van de bedrijfsvoering van Aqualysis ten opzichte van haar deelnemers, is er geen beleid ten aanzien van sturing op het EMU-saldo geformuleerd. Deze werkwijze is ook in overeenstemming met het standpunt van de Unie van Waterschappen, die haar deelnemers adviseert niet tot sturing op microniveau over te gaan.

Het EMU-saldo van Aqualysis in 2023 bedraagt:

Tabel 12 Specificatie EMU-saldo (op duizendtallen)

Betreft	Invloed	Toelichting
Investeringsen	€ -1.335.000	Vermeerdering activa (MVA en OHA)
Afschrijvingen	€ 580.000	Afschrijving op investeringen 2023
Voorzieningen	€ 7.000	Mutatie voorziening verlof
Totaal	€ -748.000	Saldo (negatief)

1.4.10 Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 gedeeltelijk in werking getreden en verplicht een bestuursorgaan tot actieve openbaarmaking van informatie.

In de Woo is vastgelegd dat ook Aqualysis op termijn moet zorgen voor actieve openbaarmaking van zeventien categorieën van informatie. "Actief" houdt in dat Aqualysis de informatie uit eigen beweging openbaar maken, zonder dat iemand daar eerst om verzoekt (dus zonder Woo-verzoek). Actief openbaar gemaakte informatie van alle overheidsorganisaties moet op een centrale plek ontsloten worden en met een zoekopdracht doorzoekbaar zijn. De verplichting tot actieve openbaarmaking vanuit de Woo is echter nog niet in werking getreden. Maar sommige documenten moeten al op grond van een andere wet openbaar worden gemaakt. Aqualysis heeft in 2022 een eerste onderzoek gedaan wat voor verplichtingen de Woo voor een gemeenschappelijke regeling met zich meebrengt.

De verplichtingen uit de Woo om documenten behorende tot 11 informatiecategorieën binnen 14 dagen actief openbaar te maken via het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI), een door het ministerie van BZK ontwikkeld platform voor actieve openbaarmaking van overheidsinformatie, zijn ook in 2023 nog niet in werking getreden. Het platform PLOOI is momenteel niet gereed en overheden kunnen dit dus niet gebruiken om documenten te publiceren. Het ministerie onderzoekt op welke wijze de beoogde publicatieplicht kan worden ingericht. Aqualysis volgt deze ontwikkelingen.

Actieve openbaarmaking voor de verplichte categorieën documenten (artikel 3.3 Woo)

Onder actieve openbaarmaking verstaat Aqualysis de activiteiten die Aqualysis onderneemt om informatie op eigen initiatief openbaar te maken voor de samenleving. Op dit moment is Aqualysis nog niet zodanig georganiseerd om via de eigen website actieve openbaarmaking voor de verplichte categorieën documenten (artikel 3.3 Woo) te doen.

De inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de verplichte categorieën (artikel 3.1 Woo)

Openbaarmaking vindt straks (wellicht) ook plaats via het PLOOI. Aqualysis heeft begrepen dat het PLOOI daartoe nog niet is uitgerust. Ten aanzien van de aansluiting op het PLOOI volgt Aqualysis de lijn van de Unie van Waterschappen.

Passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek; hoofdstuk 4 Woo)

Onder passieve openbaarmaking verstaat Aqualysis het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een verzoek uit de samenleving, zoals bijvoorbeeld Woo-verzoeken. Aqualysis houdt daarmee rekening met het anonimiseren van persoonsgegevens. In 2023 heeft Aqualysis geen verzoeken ontvangen.

De informatiehuishouding (Hoofdstuk 6 Woo)

In 2023 verrichtte Aqualysis beperkt activiteiten voor de verbetering van de informatiehuishouding. Zij is hiervoor gestart met het vergaren van de benodigde kennis om zich daarmee voor te bereiden op een project om te voldoen aan verplichtingen vanuit de Woo en de informatiehuishouding te verbeteren. In 2023 zijn de organisatiegegevens in het Register van Overheidsorganisaties (ROO) en het landelijk GR-register door Aqualysis geactualiseerd.

Aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-coördinator

De rol van Woo-coördinator is in afstemming met de directeur voorlopig bij het secretariaat belegd. In 2024 wordt nagedacht over wie deze rol het best kan vervullen binnen de relatief kleine organisatie Aqualysis. De nieuwe rol omvat onder andere de volgende taken:

- informatieverzoeken en Woo-verzoeken behandelen;
- interne en externe vragen beantwoorden;
- fungeren als aanspreekpunt en toezichhouden, adviseren, informeren en rapporteren.

2. Jaarrekening

2.1 Balans

Hieronder legt Aqualysis, via de balans met toelichting, financiële verantwoording af over het in 2023 gevoerde beleid.

Tabel 13 De balans

	Balans per 31 december 2023	31-12-2023	31-12-2022
	VASTE ACTIVA	€	€
(1)	MATERIËLE VASTE ACTIVA		
	Overige investeringen met een economisch nut	6.803.952	6.004.599
	TOTAAL VASTE ACTIVA	6.803.952	6.004.599
	VLOTTENDE ACTIVA	€	€
(2)	OVERIGE VORDERINGEN		
	Debiteuren	1.910.661	4.455.005
	Belastingen	40.191	0
(3)	OVERLOPENDE ACTIVA		
	Overige nog te ontvangen / vooruitbetaalde bedragen	289.697	1.005.255
(4)	LIQUIDE MIDDELEN		
	Banksaldi	120.040	114.007
	Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.553.207	5.105.860
	TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	5.913.796	10.680.127
	TOTAAL ACTIVA	12.717.748	16.684.726
		31-12-2023	31-12-2022
	VASTE PASSIVA	€	€
(5)	EIGEN VERMOGEN		
	Bestemmingsreserve	330.000	803.000
(6)	VOORZIENINGEN		
	Voorziening personeel	621.890	615.390
(7)	VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD VAN ÉÉN JAAR OF LANGER		
	Leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	6.029.500	4.270.000
	TOTAAL VASTE PASSIVA	6.981.390	5.688.390
	VLOTTENDE PASSIVA	€	€
(8)	NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR		
	Overige kortlopende schulden	830.869	1.526.255
(9)	OVERLOPENDE PASSIVA		
	Overige vooruit ontvangen/nog te betalen bedragen	4.905.489	9.470.081
	TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	5.736.358	10.996.336
	TOTAAL PASSIVA	12.717.748	16.684.726

2.2 Exploitatierekening naar kostendrager

2.2.1 Exploitatierekening naar kostendrager Aqualysis totaal inclusief programma NRS

Tabel 14 Exploitatierekening naar kostendrager Aqualysis

Programma Aqualysis					
Kostensoorten	Realisatie 2022	Programma begroting 2023 (initieel)	Programma begroting 2023 (gewijzigd)	Realisatie 2023	Verschil Realisatie en gewijzigde Begroting
	€	€	€	€	€
LASTEN					
Externe rentelasten	52.358	112.000	102.000	68.368	-33.632
Afschrijvingen van activa	463.648	685.000	570.000	579.647	9.647
Rente en afschrijvingen	516.006	797.000	672.000	648.015	-23.985
Salaris huidig personeel en bestuurders	3.501.069	3.876.000	4.423.000	3.955.770	-467.230
Sociale premies	1.021.948	1.145.000	1.246.000	1.083.773	-162.227
Overige personeelslasten	195.141	268.000	268.000	376.084	108.084
Personeel van derden	1.271.302	1.428.000	1.504.000	1.448.718	-55.282
Personeelslasten	5.989.460	6.717.000	7.441.000	6.864.346	-576.654
Duurzame gebruiksgoederen	136.737	72.000	77.000	86.210	9.210
Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	835.720	814.000	869.000	960.602	91.602
Energie	168.849	216.000	259.000	225.426	-33.574
Huren en rechten	273.449	290.000	306.000	292.732	-13.268
Leasebetalingen operational lease	26.341	58.000	58.000	49.180	-8.820
Verzekeringen	29.529	30.000	32.000	30.815	-1.185
Belastingen	34.152	32.000	34.000	49.791	15.791
Onderhoud door derden	228.792	351.000	374.000	249.003	-124.997
Uitbesteding	626.885	592.000	612.000	786.727	174.727
Overige diensten door derden	1.080.297	587.000	789.000	771.277	-17.723
Goederen en diensten van derden	3.440.751	3.042.000	3.410.000	3.501.762	91.762
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	225.000	225.000	0	-225.000
Toevoegingen voorzieningen / onvoorzien	0	225.000	225.000	0	-225.000
TOTAAL LASTEN	9.946.217	10.781.000	11.748.000	11.014.123	-733.877
BATEN					
Diensten voor derden	681.220	347.000	547.000	525.953	-21.047
Doorbelaste omzet deelnemers (factuur)	2.410.727	2.246.000	2.171.000	1.677.537	-493.463
Bijdrage deelnemers (puntensysteem)	7.181.001	8.188.000	8.680.000	8.680.000	0
Bijdrage deelnemers (puntensysteem) - afrekening	-79.231	0	0	-599.342	-599.342
Personeelsbaten	0	0	0	108.055	108.055
Financiële baten	0	0	0	148.919	148.919
TOTAAL BATEN	10.193.717	10.781.000	11.398.000	10.541.123	-856.877
EXPLOITATIESALDO VOOR BESTEMMING VAN RESERVES	247.500	0	-350.000	-473.000	-123.000
Toevoegingen aan bestemmingsreserve	429.000	0	0	0	0
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	-181.500	0	-350.000	-473.000	-123.000
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	247.500	0	-350.000	-473.000	-123.000
TOTAAL SALDO BATEN EN LASTEN	0	0	0	0	0

2.3 Toelichtingen

2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die de Waterschapswet en het Waterschapsbesluit daarvoor geven.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Aqualysis beschikt alleen over primaire financiële instrumenten. De waardering daarvan is opgenomen in de waarderingsgrondslagen.

Continuïteit

In de gemeenschappelijke regeling Aqualysis is als financieel uitgangspunt opgenomen dat de waterschappen er zorg voor dragen dat Aqualysis te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan de verplichtingen naar derden te voldoen en garant staat voor het volledig nakomen van de financiële verplichtingen van Aqualysis. Jaarlijks wordt een begroting opgesteld inclusief meerjarenbegroting. De begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027 sluiten op een resultaat van € 0. Aqualysis is dan ook van mening dat de waarderingsgrondslagen op basis van continuïteit kunnen worden gehandhaafd. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de organisatie.

Begrotingswijziging

In 2023 vond er een begrotingswijziging plaats. Op 7 september 2023 is een ontwerp 1e begrotingswijziging vastgesteld.

Stelselwijziging

In 2023 vond geen stelselwijziging plaats.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden met ingang van 2016 (lineair) afgeschreven vanaf het jaar volgend op de ingebruikname van de investeringen.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, als deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar 2023 vond een dergelijke vermindering niet plaats. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De volgende afschrijvingstermijnen worden in overeenstemming met de verordening gehanteerd:

• Grond en terreinen	geen afschrijving
• Bedrijfsgebouwen	10-30 jaar
• Laboratoriumapparatuur	5-10 jaar
• Informatie en communicatietechnologie	3-5 jaar
• Inrichting en (kantoor)meubilair	10 jaar
• Vervoermiddelen	5-7 jaar

Vorraden

Vorraden worden, om reden van administratieve eenvoud, niet op de balans gewaardeerd.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen indien noodzakelijk.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen/ Vlottende passiva

De voorzieningen en de vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

Activering en afschrijving van de activa wordt gedaan in overeenstemming met het afschrijvings- en activeringsbeleid Aqualysis. Activa worden afgeschreven vanaf het boekjaar volgend op het boekjaar waarin de investering gereed is gemeld. De omvang van de afschrijvingen is in onderstaande tabel opgenomen.

In 2023 is voor een bedrag van € 1.334.836 geïnvesteerd in activa. Deze investeringen zijn in onderstaande overzicht opgenomen. De in de tabel opgenomen overige materiële vaste activa bestaan uit inventaris en ICT.

Tabel 15 Overzicht materiële vaste activa

Activasoort	Boekwaarde 1-1	Investering / Desinvestering	Afschrijving boekjaar	Terugboeking afschrijving desinvestering	Verloop OHA (activering)	Boekwaarde 31-12
Bedrijfsgebouwen	€ 3.235.218	€ 408.425	€ -212.712	€ -	€ -	€ 3.430.930
Gronden en terreinen	€ 601.281	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 601.281
Machines, apparatuur en werktuigen	€ 1.510.084	€ 467.512	€ -196.654	€ -	€ -	€ 1.780.942
Vervoermiddelen	€ 177.190	€ 54.479	€ -47.985	€ 13.285	€ -	€ 196.970
Overige materiële vaste activa	€ 480.826	€ 2.016	€ -103.006	€ 11.589	€ -	€ 391.425
OHA	€ -	€ 402.404	€ -	€ -	€ -	€ 402.404
Totaal	€ 6.004.600	€ 1.334.836	€ -560.357	€ 24.874	€ -	€ 6.803.953

In 2023 is geen sprake van afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen en ook zijn geen bijdragen van derden ontvangen gerelateerd aan activa.

2. Overige vorderingen

Het debiteurensaldo bedraagt € 1,9 miljoen en bestaat hoofdzakelijk uit de bijdragen van de deelnemende waterschappen voor 2023, welke al in december 2023 zijn gefactureerd. Deze facturen zijn inmiddels volledig voldaan. Het debiteurensaldo met betrekking tot niet deelnemers bedraagt € 50.593. Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

De post Belastingen betreft de vordering Omzetbelasting per eind boekjaar.

3. Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit diverse posten. Geen van deze bedragen kent een looptijd van > 1 jaar.

Tabel 16 *Overzicht overlopende activa*

Overlopende activa	31-12-2023	31-12-2022
Vooruitbetaalde kosten	€ 67.061	€ 424.474
Nog te ontvangen bedragen	€ 222.636	€ 580.781
Totaal	€ 289.697	€ 1.005.255

De vooruitbetaalde kosten betreffen vooruitbetaalde facturen over licentiekosten, onderhoudscontracten en kosten van uitbestede onderzoeken. De post nog te ontvangen bedragen betreft de nog te factureren omzet en de te ontvangen bankrente.

4. Liquide middelen

Het saldo liquide middelen bestaat uit de rekening-courantverhouding met 's Rijks schatkist welke € 3.553.207 bedraagt. De rekening-courantverhouding met de huisbankier bedraagt € 118.988. De zakelijke rekening voor kleine uitgaven bedraagt € 1.052.

In de onderstaande tabel wordt, ten behoeve van art. 4.61a van het Waterschapsbesluit, het kwartaalcijfer van het bedrag aan middelen dat buiten 's Rijks schatkist is aangehouden getoond. Aqualysis heeft het drempelbedrag gedurende 2023 niet overschreden.

Tabel 17 *Saldo aangehouden bij huisbankier (gemiddeld per kwartaal op dagbasis)*

Betreft	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Drempel	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Buiten schatkist	€ 224.223	€ 126.244	€ 111.104	€ 224.812

Voorraden

Voorraden worden, om reden van administratieve eenvoud (kosten-baten afweging), niet op de balans gewaardeerd. De waarde van de voorraad chemicaliën en laboratoriumbenodigdheden tegen de laatste inkoopprijs exclusief btw per 31 december 2023 bedraagt € 169.837. De houdbaarheid van deze voorraad per 31 december is minimaal één jaar. Hierbij is geen rekening gehouden met het risico van mogelijke incourantheid.

PASSIVA

5. Eigen vermogen

In onderstaand overzicht is het verloop van de bestemmingsreserves weergegeven.

Tabel 18 Verloop bestemmingsreserves

Betreft	Saldo 01-01-2023	Interne vermeerderingen	Interne verminderingen	Resultaat bestemming	Saldo 31-12-2023
Project Covid-19	€ 24.000	€ -	€ 24.000	€ -	€ -
Bedrijfsvoeringsaspecten	€ 350.000	€ -	€ 220.000	€ -	€ 130.000
Afbouw project Covid-19	€ 429.000	€ -	€ 229.000	€ -	€ 200.000
	€ 803.000	€ -	€ 473.000	€ -	€ 330.000

Toelichting Project Covid-19

In 2023 is met betrekking tot het programma NRS een Europese aanbesteding uitgevoerd met betrekking tot de externe inhuur monsternemers. Het voorstel is om ter dekking hiervoor vanuit de bestemmingsreserve te onttrekken.

Toelichting Bedrijfsvoeringsaspecten

Deze bestemmingsreserve heeft tot doel de financiële gevolgen van de organisatie-inrichting en wijzigingen in wet- en regelgeving op te vangen. Aan deze bestemmingsreserve wordt in 2023 een bedrag van € 220.000 onttrokken. Het resterende bedrag wordt in 2024 aangewend.

Toelichting Afbouw Project Covid-19

In 2022 is vanuit het resultaat de bestemmingsreserve afbouw Project Covid-19 gevormd. Deze bestemmingsreserve heeft tot doel de financiële gevolgen in verband met het versneld afbouwen of versneld opschalen van het programma NRS op te vangen. Aqualysis heeft de financiële gevolgen van versnelde op- en afbouw opnieuw ingeschat en bepaald op € 200.000. Een bedrag van € 229.000 wordt hierdoor onttrokken aan de bestemmingsreserve.

6. Voorzieningen

Medewerkers bouwen een individueel recht op om budget aan opleidingen te besteden (Persoonsgebonden Basisbudget) ter grootte van € 6.000 per persoon. De voorziening is gemaximeerd op € 142.500. Ook is er een voorziening gevormd uit hoofde van de per 31-12-2023 resterende verlofrechten van medewerkers (Arbeidskosten Gerelateerde Verplichtingen). In 2023 bedraagt de voorziening voor de opgebouwde plus- en min-uren € 121.325. Medewerkers kunnen de opgebouwde plusuren inzetten voor verlof maar kunnen deze rechten niet laten uitbetalen. Over de voorzieningen wordt geen rente berekend.

Tabel 19 Verloopoverzicht voorzieningen

Betreft	Saldo 01-01-2023	Interne vermeerderingen	Interne verminderingen	Saldo 31-12-2023
Voorziening PBB	€ 142.500	€ 85.898	€ 85.898	€ 142.500
Plus- minuren	€ 129.500	€ 51.799	€ 59.974	€ 121.325
Verlofrechten	€ 343.390	€ 80.235	€ 65.560	€ 358.065
	€ 615.390	€ 217.932	€ 211.432	€ 621.890

7. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer

De leningen zijn onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen. Het betreffen leningen verstrekt door de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank. In 2023 is er één nieuwe lening aangegaan. De leningenportefeuille ziet er als volgt uit:

Tabel 20 Overzicht leningenportefeuille

Bank	Ingangs- datum	Loop- tijd (jr)	Rente %	Saldo begin	Opgenomen	Aflossing	Saldo eind	Kortlopend	Langlopend
BNG	23-dec.-16	20	1,82%	€ 600.000	€ -	€ -	€ 600.000	€ -	€ 600.000
BNG	15-jun.-18	15	1,16%	€ 953.333	€ -	€ -86.667	€ 866.666	€ 86.667	€ 780.000
NWB	27-nov.-17	25	1,54%	€ 360.000	€ -	€ -18.000	€ 342.000	€ 18.000	€ 324.000
NWB	15-jun.-18	20	1,43%	€ 360.000	€ -	€ -22.500	€ 337.500	€ 22.500	€ 315.000
NWB	15-jun.-18	30	1,66%	€ 1.646.667	€ -	€ -63.333	€ 1.583.334	€ 63.333	€ 1.520.000
NWB	5-dec.-19	10	0,21%	€ 350.000	€ -	€ -50.000	€ 300.000	€ 50.000	€ 250.000
BNG	16-nov.-23	10	3,60%	€ -	€ 2.000.000	€ -	€ 2.000.000	€ 200.000	€ 1.800.000
				€ 4.270.000	€ 2.000.000	€ -240.500	€ 6.029.500	€ 440.500	€ 5.589.000

De rentelast uit hoofde van langlopende geldleningen bedraagt in 2023 € 68.368. In het jaar 2024 wordt € 440.500 afgelost.

8. Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

De overige kortlopende schulden betreft een verzameling van alle nog te betalen bedragen. Geen van deze bedragen kent een looptijd > 1 jaar.

Tabel 21 Saldo van kortlopende schulden

Kortlopende schulden	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	€ 429.119	€ 961.046
Loonheffingen en sociale lasten	€ 384.128	€ 376.681
Vennootschapsbelasting	€ 17.622	€ -
Omzetbelasting	€ -	€ 188.528
Totaal	€ 830.869	€ 1.526.255

9. Overlopende passiva

De overlopende passiva bevatten nog te betalen bedragen € 1.586.484 en vooruit ontvangen bedragen € 3.319.005. Geen van deze bedragen kent een looptijd > 1 jaar. Het saldo omvat de volgende deelbedragen:

Tabel 22 Specificatie overlopende passiva

Overlopende passiva	€	€
<u>Nog te betalen:</u>		
Deelnemers in GR (resultaat)	€ 1.227.395	
Nog te betalen rente	€ 31.993	
Derden	€ 189.687	
Netto salarissen	€ 345	
Overige nog te betalen posten	€ 137.064	
Subtotaal		€ 1.586.484
<u>Vooruit ontvangen:</u>		
Bijdragen deelnemers 2024	€ 3.319.005	
Subtotaal		€ 3.319.005
Totaal		€ 4.905.489

De post Deelnemers in GR betreft de diverse afrekeningen over 2023 voor de deelnemende waterschappen. De post derden bestaat voornamelijk uit nog te betalen facturen over aangegane verplichtingen in 2023. De post overige betreft reserveringen voor zowel accountantskosten en ook nog af te wikkelen werkzaamheden van hydrobiologie.

Onder de vooruit ontvangen bedragen zijn de bijdragen van twee waterschappen over 2024 verwerkt.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Bedrijfsdienstverlening

Aqualysis sloot in 2021 een nieuwe SLA-overeenkomst af met Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD) voor onbepaalde tijd met als ingangsdatum 1 januari 2022. De overeenkomst kan ieder jaar per 1 januari worden opgezegd met inachtneming van een opzegtermijn van twee volle kalenderjaren. In 2022 is de SLA-overeenkomst herzien. De ICT-dienstverlening is aangepast. De SLA is daarom bijgesteld naar een bedrag van € 196.000 per jaar.

Aqualysis nam in 2023 diensten van WDOD af op het gebied van bedrijfsdiensten. Dit betreft het juridisch advies, de financiële administratie, de interne controle en de salarisadministratie. In 2023 betaalde Aqualysis, op basis van de SLA € 196.000 inclusief btw aan WDOD.

Inkoopverplichtingen

Aqualysis ging meerjarige inkoopcontracten aan. Het gaat bijvoorbeeld om meerjarige onderhoudscontracten, contracten die jaarlijks worden verlengd en contracten die doorlopen tot in 2024. Het totale bedrag van de verplichtingen ultimo 2023 bedraagt € 1.780.000.

Borg- en garantstellingen

Aqualysis verstrekke geen borg- of garantstellingen aan natuurlijke en rechtspersonen.

2.3.3 Toelichting op de rekening van baten en lasten

Algemeen

Een uitgebreide toelichting per kostencategorie is opgenomen in de programmaverantwoording in het jaarverslag.

Begrotingsrechtmatigheid

De kosten zijn per saldo lager dan begroot en passen binnen het beleid en worden gedekt door inkomsten.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor Aqualysis is € 223.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen ook de duur) van het dienstverband. Het bestuur van Aqualysis is het gehele boekjaar 2023 onbezoldigd.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Er zijn geen functionarissen die in 2023 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum ontvingen. Aqualysis betaalde in 2023 geen ontslaguitkeringen aan functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden vermeld.

Bezoldiging topfunctionarissen

Tabel 23 Leidinggevende topfunctionarissen

Gegevens 2023 bedragen x € 1	Laarman
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.543,80
Beloningen betaalbaar op termijn	22.161,12
<i>Subtotaal</i>	€ 149.704,92
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 149.704,92
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2022 bedragen x € 1	Laarman
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.373,49
Beloningen betaalbaar op termijn	21.867,96
<i>Subtotaal</i>	€ 142.241,45
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000
Bezoldiging	€ 142.241,45

Tabel 24 Toezichthoudende topfunctionarissen (onbezoldigd) in 2023

Naam topfunctionaris	Functie	Periode
dhr. J.P.T. Caris	Voorzitter	vanaf 12-9-2023
dhr. K.H. Odink	Voorzitter	tot 30-5-2023
mw. F. Wissing-Kunst	Lid	
dhr. W. Siebring	Lid	vanaf 14-12-2023
dhr. H. Pereboom	Lid	vanaf 30-5-2023
dhr. H. Veldhuizen	Lid	
dhr. R. Woolderink	Lid	vanaf 28-6-2023 tot 7-12-2023
dhr. J. Caris	Lid	tot 12-9-2023
dhr. D.J.E. Lievers	Lid	tot 28-6-2023

3. Overige gegevens

3.1 Voorstel tot resultaatbestemming

In artikel 4 van de Bijdrageverordening Aqualysis 2019 is vastgelegd op welke wijze de definitieve bijdrage per deelnemer wordt bepaald.

1. Het bestuur van Aqualysis stelt in de jaarrekening achteraf voor elk begrotingsjaar de definitieve bijdrage per waterschap vast.
2. De hoogte van de definitieve bijdrage wordt bepaald op basis van nacalculatie van werkelijk uitgevoerde verrichtingen, uitgedrukt in ILOW-punten. Voor berekening van de definitieve bijdrage wordt de waardering in ILOW-punten toegepast zoals vastgesteld door het bestuur van Aqualysis, overeenkomstig artikel 1, onder e, voor het boekjaar waarop de betreffende definitieve bijdrage van toepassing is.
3. In het geval dat de realisatie van alle waterschappen gezamenlijk in een bepaald kalenderjaar 90% of minder was dan de realisatie in het voorafgaande kalenderjaar, geldt in afwijking van het tweede lid het volgende voor de berekening van de definitieve bijdrage: als de realisatie in ILOW-punten van een waterschap in het kalenderjaar waarvoor de definitieve bijdrage moet worden vastgesteld minder is dan 90% van de definitieve bijdrage in ILOW-punten in het voorgaande jaar, dan wordt de definitieve bijdrage vastgesteld op 90% van de definitieve bijdrage in ILOW-punten van het jaar daarvoor.
4. Ook geldt de onder lid 3 opgenomen berekeningswijze voor de definitieve bijdrage als een waterschap, dat deelneemt in de kostenverdeling van de gemeenschappelijke regeling, kenbaar maakt dat zij de onder lid 3 opgenomen berekeningswijze toegepast wenst te zien. Een verzoek van dien aard dient schriftelijk te worden aangeboden aan het bestuur van Aqualysis voor 1 december van het boekjaar waar de berekeningswijze voor de definitieve bijdrage betrekking op heeft.
5. Bij toepassing van het vierde lid kan het bestuur van Aqualysis voor 1 februari van het jaar volgend op het betreffende kalenderjaar, op uitdrukkelijk verzoek van het betreffende waterschap besluiten een afwijkend percentage te hanteren ten opzichte van de 90% als definitieve bijdrage, genoemd in het derde lid, indien het percentage van 90% tot onredelijke gevolgen voor een waterschap zou leiden in het licht ervan dat de realisatie in ILOW-punten van dat betreffende waterschap in het voorafgaande jaar onrepresentatief veel hoger ligt dan de realisatie in ILOW-punten in de jaren daaraan voorafgaand.

Aangezien de realisatie van alle waterschappen gezamenlijk in 2023 niet lager was dan 90% ten opzichte van 2022, is de dempingsregeling niet aan de orde. De jaarrekening 2023 wordt na resultaatbestemming en een algehele afrekening met de opdrachtgevers afgesloten met een bedrijfsresultaat van € 473.000 (negatief).

Met betrekking tot de bestemmingsreserves wordt het volgende voorgesteld:

1. aan de bestemmingsreserve Bedrijfsvoeringsaspecten een bedrag van € 220.000 te onttrekken ter dekking van de kosten voor de smalle organisatie inrichting en veranderende wetgeving;
2. aan de bestemmingsreserve Afbouw Project Covid-19 een bedrag van € 229.000 te onttrekken;
3. aan de bestemmingsreserve Project Covid-19 een bedrag van € 24.000 te onttrekken ter dekking van de kosten van de Europese aanbesteding inzake inhuur externe monsternemers.

Het resultaat na mutaties in de reserves bedraagt € 0.

In het vaststellingsbesluit wordt het bestuur van Aqualysis verzocht goedkeuring te geven aan het bestemmen en toevoegen van het nog te bestemmen resultaat van het verslagjaar. Dit voorstel is al verwerkt in de jaarrekening 2023.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Aqualysis

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Aqualysis te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Aqualysis op 31 december 2023 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling Aqualysis, zoals opgenomen in het normenkader 2023 dat is vastgesteld door het bestuur op 7 december 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2023.
2. De Exploitatierekening naar kostendrager over 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit, het normenkader 2023, het controleprotocol accountantscontrole Aqualysis dat is vastgesteld door het bestuur op 27 oktober 2014 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Aqualysis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 110.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale bruto lasten, zoals voorgeschreven in artikel 5.2 lid 1 van het Waterschapsbesluit. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 5.3 van het Waterschapsbesluit.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 5.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- De inhoudsopgave, de bestuurlijke boodschap en het bestuurlijk besluit.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van hoofdstuk 4 van het waterschapsbesluit is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. De directie is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader 2023 van Aqualysis dat is vastgesteld door het bestuur op 7 december 2023.

In dit kader is de directie tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het waterschapsbesluit, het controleprotocol accountantscontrole Aqualysis dat is vastgesteld door het bestuur op 27 oktober 2014, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door het bestuur op 7 december 2023, het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.
- Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar activiteiten in continuïteit kan voorzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 25 april 2024

Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. E. Vriesen RA

